

**UCHWAŁA NR 509/XC/23
RADY GMINY JANÓW**

z dnia 29 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Janów na lata 2024-2030”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.), art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.)

Rada Gminy Janów

uchwała

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Janów na lata 2024-2030” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Janów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Janów

Ewa Ucieklak

Załącznik do uchwały Nr 509/XC/23
Rady Gminy Janów
z dnia 29 grudnia 2023 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY JANÓW
NA LATA 2024–2030**

Grudzień 2023

Spis treści

Wprowadzenie	3
I. Definicja, rodzaje przemocy.....	4
II. Podstawy prawne	5
III. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Janów	6
IV. Cel programu	8
V. Założenia programu	9
VI. Zasoby Gminy Janów.....	11
VII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu.....	12
VIII. Zagrożenia w realizacji zadań	12
IX.. Harmonogram realizacji programu	12
X. Monitorowanie	15
XI. Sprawozdawczość	15
XII. Finansowanie Programu	15
XIII. Przewidywane efekty.....	15

WPROWADZENIE

Rodzina ma swój szczególny wymiar, ponieważ to ona powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Powielane tradycje, zwyczaje rodzinne kształtują nie tylko model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego.

Podstawowym, długofalowym celem polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych zagrażających bezpieczeństwu, w tym przemocą domową. Każdy intuicyjnie rozumie, czym jest przemoc. Istnieje ustawowa definicja tego zjawiska. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej charakteryzuje przedmiot swoich regulacji i odniesień.

Nowelizacja ustawy antyprzemocowej zmienia ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia – „przemoc w rodzinie” zastąpiono terminem „przemoc domowa, „ofiara” to „osoba doznająca przemocy domowej”. Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową” wcześniej nazywaną „sprawcą”. Zmienił się, rozszerzył również krąg osób objętych ochroną, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”.

Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskiej Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne oraz psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

Zgodnie z nowelizacją, definicja przemocy domowej brzmi: „należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną bądź ekonomiczną, naruszające prawa bądź dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Nowelizacja wprowadza do powyższej definicji nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną bądź ekonomiczną (mogą być połączenia) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Janów na lata 2024-2030 jest kontynuacją działań podejmowanych w latach wcześniejszych. Aktualny program uwzględnia również konieczne dodatkowe działania. Program ma charakter długofalowy. Działania Programu lata 2024–2030 w miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom.

Istotnym elementem Programu jest kontynuacja działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom doznającym przemocy, jak i stosującym przemoc domową.

W szczególności przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Nowelizacja Ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej. Obejmuje on teraz:

- ✓ małżonka, także w przypadku małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków
- ✓ wstępnych, zstępnych oraz ich małżonków,
- ✓ rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych oraz ich małżonków,
- ✓ osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- ✓ osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- ✓ osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- ✓ małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

I. Definicja, rodzaje przemocy:

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązana z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji np. placówek oświatowych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego.

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej istotą jest naruszenie nietykalności fizycznej, polegającej na zachowaniach intencjonalnych, prowadzących do uszkodzenia ciała bądź niosących takie

ryzyko np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, szczypanie, kopanie, ciągnięcie za włosy, bicie ręką, pięścią itp.

2. Przemoc seksualna – to działanie mające na celu naruszenie strefy intymnej drugiego człowieka. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Do najczęstszych zachowań przemocowych w tej sferze należą: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu.
3. Przemoc psychiczna – polega na naruszeniu godności osobistej, to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary min. obrażanie, osądzenie, wyzywanie, wzbudzanie strachu.
4. Przemoc ekonomiczna – jej istotę stanowi własności drugiej osoby. Wiąże się z celowym niszczeniem dóbr materialnych, pozbawieniem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokojone niezbędne do przeżycia potrzeby min. pozbawianie bądź ograniczanie możliwości podejmowania pracy i uzyskania samodzielności finansowej, zabieranie, wydzielanie środków finansowych wypracowywanych przez osoby doznające przemocy, używanie rzeczy bez pozwolenia, sprzedawanie wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów.
5. Zaniedbanie – polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb: fizycznych, emocjonalnych i materialnych.

Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi.

II. Podstawy prawne

Podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej stanowią fundament prawny dla zapisu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Są to:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (tekst jedn. Dz. U. z 1997r., Nr 78, poz. 483 ze zm.)

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r.- Kodeks Karny (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.)

Ustawa z dn. 25 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.)

Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)

Ustawa z dn. 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.)

Ustawa z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939)

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 571)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1870)

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są spójne z najważniejszymi krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy tj.

- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie śląskim na lata 2021-2025.
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janów na lata 2024-2030.
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Janów na lata 2024-2030,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii w gminie Janów na lata 2022-2025.

III. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Janów

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy domowej.

Dane statystyczne uzyskano od wymienionych poniżej podmiotów:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Komisariat Policji w Olsztynie,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Gmina Janów liczyła 5900 mieszkańców; w tym 2953 kobiety (50,05 %) i 2947 mężczyźni (49,95%). Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie wynosiła 116, z czego to 49 kobiet i 67 mężczyzn.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2022 przeprowadzonych zostało 99 interwencji domowych.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w roku 2022 wpłynęło 21 zgłoszeń o objęcie leczeniem odwykowym.

W roku 2022 r. założono 10 „Niebieskich Kart”. W roku 2023 założono już 19 „Niebieskich Kart, od roku 2020 do dziś widzimy wyraźną tendencję wzrostową zjawiska.

Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

Na terenie Gminy Janów przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Tabela 1. Niebieskie Karty w rodzinie wg danych GOPS w Janowie

	Niebieskie Karty 2020	Niebieskie Karty 2021	Niebieskie Karty 2022
PRACOWNICY SOCJALNI	1	3	0
POLICJA	8	11	10
OŚWIATA	0	0	0
SŁUŻBA ZDROWIA	0	0	0
GKRPA	0	0	0
RAZEM	9	14	10

Źródło: rejestr wpływu „Niebieskich Kart” do Zespołu Interdyscyplinarnego w Janowie.

Poniżej przedstawiono zestawienie statystyczne dotyczące wszczętych, prowadzonych i zakończonych Niebieskich Kart w latach 2020-2022.

Tabela 2. Liczba „Niebieskich Kart” w latach 2020-2022

	NK wszczęte	NK zakończone	NK w trakcie realizacji
2020	9	8	1
2021	14	10	5
2022	10	11	4

Źródło: rejestr wpływu „Niebieskich Kart” do Zespołu Interdyscyplinarnego w Janowie.

W ramach prowadzonych procedur Niebieskich Kart w latach 2020-2022 odbyło się 108 spotkań grup roboczych. Poniższa tabela przedstawia zestawienie danych w poszczególnych latach.

Tabela 3. Liczba spotkań grup roboczych w latach 2020-2022

	Liczba spotkań grup roboczych
2020	29
2021	42
2022	37
Razem	108

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach procedury Niebieskich Kart, w punktach konsultacyjnych była udzielona również pomoc psychoterapeutyczna oraz terapeuty d.s. uzależnień.

IV. Cele programu

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Janów,
- 2) zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową,
- 4) zwiększenie pomocy i ochrony dla ofiar przemocy domowej.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Janów,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy domowej,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy domowej.

V. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy domowej,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Program skierowany jest do:

- Dzieci i młodzieży,
- Osób dorosłych, współmałżonków, partnerów,
- Osób starszych,
- Społeczności lokalnej,
- Instytucji zajmujących się szeroko rozumianą pomocą,
- Organizacji pozarządowych
- Sprawców przemocy domowej

VI. Zadania służb powołanych do niesienia pomocy ofiarom przemocy domowej

Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej mają obowiązek świadczyć: gmina, policja, prokuratura, pomoc społeczna, służba zdrowia, oświata oraz organizacje pozarządowe.

Gmina

Zadania związane z udzieleniem rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą domową są zadaniami własnymi gminy i realizowane będą przez Gminną Komisję Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi. Mówi o tym Ustawa oraz Gminny Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

Policja

Policja jest zobowiązana do **ochrony bezpieczeństwa** ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. To właśnie policjanci najczęściej interweniują bezpośrednio w sytuacji przemocy. Do podstawowych zadań policji zawartych w art. 1 ust. 2 pkt. 1,2,3 Ustawy o policji, należą m.in.:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,

- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,

- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców. Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, dlatego też interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił pomiędzy sprawcą, a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania ciągłego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Ogromną rolę w walce z przemocą domową odgrywają dzielnicowi, którzy jako pierwsi mają kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o przysługujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym, tj. schroniskach, placówkach psychologiczno-pedagogicznych.

Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom, rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się w szczególności w przypadku ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, handlu ludźmi, wielodzietności, macierzyństwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać. Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien:

- przeprowadzić wywiad środowiskowy, umożliwiający diagnozę sytuacji,
- przygotować plan pomocy,
- udzielić pomocy finansowej, prawnej, psychologicznej,
- w przypadku stwierdzenia przemocy, skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku oraz za zgodą osoby poszkodowanej zwrócić się do policji o pomoc.
- towarzyszyć w sądach, instytucjach publicznych klientowi, jeśli taka jest jego wola,
- prowadzić „Niebieską Kartę”.

Służba zdrowia

Zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta, a ponieważ przemoc często towarzyszą wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zawsze występują uszkodzenia zdrowia psychicznego, dlatego też zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu objętego świadczeniami zdrowotnymi. Zgodnie z ustawą o zawodzie lekarza ma on obowiązek poinformowania władz o określonych okolicznościach, czyli o podejrzeniu wystąpienia przestępstwa. Może również wydać zaświadczenie o odniesionych obrażeniach (obdukcja), podać informacje o możliwościach szukania pomocy.

Oświata

Nauczyciel, wychowawca, pedagog, psycholog, pielęgniarka, dyrektor szkoły podejrzewając, że dziecko jest ofiarą przemocy ma obowiązek:

- 1/ sporządzać jak najpełniejszą dokumentację spostrzeżeń,
- 2/ nawiązać współpracę z instytucjami pomocowymi,
- 3/ współuczestniczyć w tworzeniu planu pomocy dziecku i jego rodzinie w przypadku stwierdzenia tej przemocy
- 4/ powiadomić sąd rodzinny lub prokuraturę rejonową
- 5/ udziału w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grupach diagnostyczno-pomocowych
- 6/ monitorować prawidłowości i skuteczności oddziaływań pomocowych.

Organizacje pozarządowe

Organizacje te często prowadzą:

- telefon zaufania dla ofiar przemocy,
- punkty informacyjno-konsultacyjne,
- ośrodki pomocy,
- świetlice dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,

W ramach swojej działalności oferują m. in.:

- pomoc psychologiczną
- pomoc prawną
- pomoc socjalną
- grupy wsparcia
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych

VII. Zasoby Gminy Janów w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Komisariat Policji,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - placówki oświatowo-wychowawcze,
  - Zakład Opieki Zdrowotnej,
  - organizacje pozarządowe,
  - parafie,
  - sołectwa i sołtysi

VIII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

IX. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy domowej,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

X. Harmonogram realizacji programu.

Lp.	Działanie	Zadanie	Termin realizacji	Źródło finansowania	Realizator
1	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie	Zbieranie i aktualizowanie informacji na temat rozmiarów i form przemocy	2024-2030	Bez kosztów	GOPS Policja GKRPA Oświata Służba zdrowia
2	Informowanie i edukowanie mieszkańców Gminy Janów	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej	2024-2030 na bieżąco	Bez kosztów	GKRPA GOPS Oświata
		Rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, plakatów, ulotek, udostępnianie informacji na temat instytucji świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy, spotkania i szkolenia w w/w zakresie)	2024-2030 na bieżąco	1/W ramach środków przeznaczonych na realizację zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 2/ w ramach środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	GKRPA GOPS
		Edukowanie ofiar przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw	2024-2030 na bieżąco	Bez kosztów	GOPS, Oświata GKRPA Służba zdrowia Policja Organizacje

					pozarządowe
3	Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych	Realizowanie programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającym zachowaniom nie agresywnym	2024-2030	1/W ramach środków przeznaczonych na realizację zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2/ w ramach środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Oświata
4	Zwiększenie skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy	Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.	2024-2030	W ramach środków przeznaczonych na realizację zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	GOPS GKRPA Oświata Policja Służba zdrowia Organizacje pozarządowe
5	Pomoc osobom dotkniętym przemocą oraz członkom ich rodzin	Zapewnienie pomocy psychologicznej i pedagogicznej dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą	2024-2030 na bieżąco		Psycholog Pedagog szkolny
		Realizowanie procedury „Niebieskiej Karty”	2024-2030 na bieżąco	Bez kosztów	GOPS, Policja, Oświata, Służba zdrowia, GKRPA
		Udzielanie pomocy psychologiczno-terapeutycznej, prawnej, finansowej, praca socjalna, poradnictwo rodzinne i zawodowe.	2024-2030 na bieżąco	1/w ramach środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i	GKRPA GOPS Punkty konsultacyjne.

				Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2/ w ramach środków finansowych GOPS	
6	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	Realizacja zadań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	2024-2030	Bez kosztów	Gminny Zespół Interdyscyplinarny
		Rozwijanie współpracy podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy	2024-2030	Bez kosztów	Gminny Zespół Interdyscyplinarny
		Zapewnienie warunków do działania dla Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	2024-2030	Bez kosztów	Wójt Gminy Janów
		Zawarcie porozumień pomiędzy instytucjami w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego	2024-2030	Bez kosztów	Wójt Gminy Janów
		Tworzenie grup diagnostyczno-pomocowych przez Zespół Interdyscyplinarny	2024-2030	Bez kosztów	Zespół Interdyscyplinarny w Janowie

XI. Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie.

XII. Sprawozdawczość

Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Janów sprawozdanie z realizacji Programu.

XIII. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Janów.

XIV. Przewidywane efekty

- 1/ Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.
- 2/ Spadek liczby przypadków przemocy domowej.
- 3/ Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy domowej.
- 4/ Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- 5/ Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
- 6/ Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR 509/XC/23
RADY GMINY JANÓW

z dnia 29 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Janów na lata 2024-2030”**

Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm). Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Zgodnie z art. 6 pkt 2 przytoczonej wyżej ustawy na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi poprzez opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, angażuje wiele służb, instytucji, organizacji do odpowiedzialności za ich realizację. Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.